

Antalya'nın Kemer İlçesinde Tatil Yapan Turistlerin Rekreasyon ve Animasyon Faaliyetleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi

Oktay BORHAN¹

Nurtekin ERKMEN²

¹Erenköy Zeki Altındağ İlköğretim Okulu Beden Eğitimi Öğretmeni, Konya. E-mail: oktay_borhan@hotmail.com

² Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Konya.

ÖZET

Bu çalışma Antalya'nın Kemer ilçesindeki turistik işletmelerde düzenlenen rekreasyon ve animasyon faaliyetlerine turistlerin bakış açılarının tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın örneklem grubunu 2004 yılı ağustos ayı içerisinde Antalya ili Kemer ilçesinde tatil yapmakta olan yerli ve yabancı toplam 261 turist oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında turistlerle birebir görüşülerek rekreasyon ve animasyon faaliyetlerinden ne derece yararlandıkları ve bu tür faaliyetlere bakış açılarının tespit edilmesi amacıyla hazırlanan bir anket uygulanmıştır.

Çalışmanın bulgularına göre, işletmelerde yürütülen sportif etkinlikleri kısmen yeterli bulanların oranı % 57,3'dür. İşletmedeki rekreasyon ve animasyon faaliyetleri %51,2 oranında kısmen yeterli olarak tespit edildi. Rekreasyon ve animasyon faaliyetlerini yürüten kişiler %54,8 oranında kısmen yeterli bulunurken %32,0 oranında yeterli ve %23,3 oranında yetersiz olarak görülmektedirler.

Sonuç olarak, Kemer ilçesinde turistlerin konakladıkları işletmeyi tercih etmede, tatillerini uzatmada ve daha fazla döviz bırakmada rekreasyon faaliyetlerinin önemli bir etkisi olduğu görülmektedir. Turistler açısından işletmelerin yürütülen sportif aktivitelerde kısmen yeterli görüldüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca rekreasyon ve animasyon faaliyetleri için istihdam edilecek personelin organizasyonları eksiksiz yapabilme ve aktiviteleri çeşitlendirebilme özelliklerine sahip olması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Spor, Turist

Investigation of Ideas about Recreation and Animation Activities of Tourists Who Took a Vacation in Kemer

ABSTRACT

This study has been carried out to determine tourists points of view to the recreation and animation activities organized in touristic organizations.

Native and foreign tourists that took a vacation in Kemer region on August, 2004, totally 261, were the sample group of this study. In the extent of investigation, all the tourists were talked one by one and a questionnaire was applied by examiners.

According to findings of this study, the percentage of the ones who denoted the sportive activities performed in the organizations was 57,3%. It was determined that the recreation and animation activities in the organization was 51,2% semi sufficient. While the one's who did the recreation and animation activities were found 54,8% semi sufficient, 32% of them were found sufficient and 23,3% insufficient.

Consequently, it is seen that recreation activities have very important effects on deciding where those stayed, prolonging the holiday time and leaving more foreign money. It is obvious that in tourists' points of view organizations are partly sufficient in performing sportive activities. Besides, it is thought that the stuff who will be employed for recreation and animation activities have to make the organizations perfectly and increase the variety of the activities.

Key Words: Recreation, Sport, Tourist

GİRİŞ

İnsanlığın bütün sosyal hareket ve davranışları gibi, turizm olgusu da tarih içinde yavaş yavaş fakat istikrarlı bir gelişme göstermiştir (Öztaş 2002). Günümüzde medeniyetin bölünmez parçası haline gelmiş olan turizm; ekonomik, sosyal, kültürel, teknik, hukuksal ve politik fonksiyonları ile uluslararası alanda en büyük ve en önemli aktivitelerden biri olma özelliği taşımaktadır (Akat 2000). Bugün turizm dünyanın en büyük endüstrisi, refah ve istihdam yaratan en büyük işvereni olarak tarif edilmektedir (Göksoy 2001).

Dinlenme, eğlenme ve gelişme özellikleriyle bütünleşmiş olan turizm olayı, rekreasyonunun bir yönünü ve önemli bir alanını oluşturmaktadır. Turizm,

dinlenme, eğlenme amacı taşıyan, boş zamanları değerlendirme ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Geniş bir ekonomik ve sosyal değere sahip turizm, bu anlamda rekreasyonla bütünleşmiş biçimde bir iç içerik ortaya koymaktadır. Nitekim turizmin gelişmesi ve yaşam düzeyinin yükselmesi yanında, öncelikle boş zaman imkânlarının artmasıyla ilişkili görülmektedir (Çubuk 1984). Rekreasyon, insanın çalışma saatlerinin dışında kalan boş zamanlarında katıldığı faaliyetlerle ilgilidir. Bu faaliyetler dinlenme, kültürel, sportif, toplumsal, turistik veya sanatsal amaçları olan ve oldukça çok çeşitlilik arz eden aktivitelerden oluşmaktadır (Karataş 1992).

Spor, rekreasyonun en kapsamlı, çeşitli ve ilgi çeken alanlarından birini oluşturmaktadır. Spor ve rekreasyon karşılıklı olarak birbirlerini etkiler. Spor, insanların rekreatif ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir hareket alanı sağlarken, rekreasyon da, toplumda yaygınlaşması, tanınması ve sportif başarılar elde edilmesinde önemli roller üstlenmiştir (Karaküçük 1999).

Animasyon ise turizm işletmeleri tarafından düzenlenerek turistlere sunulan turistik boş zaman değerlendirme etkinlikleridir (Hazar 1999). Animasyon hizmetlerinin, turistlerin kalış sürelerini doğrudan etkilediği yapılan bazı araştırmalarla incelenerek ortaya konmuştur. Yerleşim kültürünü, yemeklerini ve havasını tüketicilerine sunabilen kuruluşlar, folklorik eğlenceler ve yerel ortam sayesinde satış geliştirme ve hizmet pazarlamasında avantajlı duruma geçebilmektedir (Köktaş 2004).

Antalya, son yıllarda tam anlamıyla uluslar arası bir spor merkezi haline gelmiştir. Türkiye genelinde yapılan habitat gibi uluslar arası katılımcıların yer aldığı organizasyonlar, Antalya'nın doğal ve tarihi kimliği, dünyanın dört bir tarafından futbol takımlarının Antalya'yı tercih etmesine zemin oluşturmuştur (Kola 2003). Ayrıca turistlerin ziyaret amaçlarını inceleyen bir çalışmada sporun ikinci sırada yer aldığı belirlenmiştir (Boztepe 1996). Bu sayede spor turizmi, Antalya bölgesindeki beş yıldızlı tesislerin altı ay atıl kalmasını önlemektedir (Kola 2003). Bu çalışmada, Antalya'nın Kemer ilçesinde tatil yapan turistlerin beklentileri, kendilerine sunulan imkanların yeterliliği, rekreasyon ve animasyon faaliyetleri ve bu faaliyetlerin uygulanma kalitesinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL ve METOD

Bu çalışmanın örneklem grubunu 2004 yılı ağustos ayı içerisinde Antalya ili Kemer ilçesinde tatil yapmakta olan yerli ve yabancı toplam 261 turist oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamında turistlerle birebir görüşülerek araştırma ve ölçme araçları hakkında bilgi verilmiş, gönüllü olan turistlere iki ayrı anket formu uygulanmıştır. Anket formları, 8 sorudan oluşan kişisel bilgi formu ve 20 sorudan oluşan turistlerin rekreasyon ve animasyon faaliyetlerinden ne derece yararlandıkları ve bu tür faaliyetlere bakış açılarının tespit edilmesi amacıyla yönelik olarak hazırlanan bir anket formundan oluşmaktadır. Uygulanan anketler hazırlanırken benzer çalışmalar incelenmiş ve araştırma için uygun olduğu düşünülen sorular tespit edilmiştir. Belirlenen sorulara, konu ile ilgili çalışmalarını bulunan kişilerin görüşleri alınarak son şekli verilmiştir. Turistlere uygulanan anketlerin bir kısmı gezi rehberleri aracılığıyla bir kısmı da birebir görüşme sonucu uygulanmıştır. Anketlerin cevaplandırılması 20-30 dakikalık zaman diliminde gerçekleştirilmiş ve uygulama bitiminde ölçme araçları toplanarak bilgiler değerlendirilmiştir.

Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS 10.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Elde edilen verilerin Frekans ve Yüzde değerleri tespit edilerek Ki-kare testi uygulanmıştır. Analizler için kritik p değeri 0.05 olarak alındı.

BULGULAR

Katılımcılara yöneltilen "En çok hangi faaliyeti tercih ediyorsunuz?" sorusuna; 113 kişi (% 44,1) yüzmeye ve güneşlenme, 71 kişi (% 27,7) kültürel etkinlikler, 38 kişi (%14,8) spor etkinlikleri, 18 kişi (% 7) rekreasyon ve animasyon faaliyetleri, 10 kişi (% 3,9) konser-sinema ve 6 kişi (% 2,3) diğerleri şeklinde yanıt vermiştir.

Konaklanılan işletmeyi tercih etme sebebine; 82 kişi (% 31,7) fiyat uygunluğu, 81 kişi (% 31,3) yatak ve odaların rahatlığı, 51 kişi (% 19,7) eğlence olanaklarının çokluğu, 12 kişi (% 6,6) personel kalitesi, 15 kişi (%5,8) spor etkinlikleri, 9 kişi (% 3,5) yemeklerin bol ve lezzetli olması ve 4 kişi (% 1,5) diğer nedenler şeklinde görüş bildirmiştir.

Sportif aktivitelere katılım şekline; 121 kişi (% 49,0) eğlenmek amaçlı, 49 kişi (% 19,8) seyir amaçlı, 39 kişi (%15,8) katılım amaçlı, 32 kişi (%13,0) öğrenmek amaçlı ve 6 kişi (%2,4) diğerleri şeklinde yanıtlanmıştır. "Katıldığınız rekreasyon faaliyetiyle neyi hedefliyorsunuz?" sorusuna; 86 kişi (% 34,1) dinlenme, 68 kişi (% 27,0) eğlence, 34 kişi (% 13,5) kültürel etkileşim, 28 kişi (% 11,1) spor yapma, 18 kişi (% 7,1) sağlık, 9 kişi (% 3,6) turizm, 8 kişi (% 3,2) arkadaş edinme ve 1 kişi (% 0,4) diğer yanıtı vermiştir.

"İşletmeyi tercih etmede sportif rekreasyon faaliyetleri ne oranda etkilidir?" sorusuna ise; 97 kişi (% 40,6) % 30-50 arası, 55 kişi (% 23,0) % 50-80 arası, 55 kişi (% 23,0) % 10-30 arası, 26 kişi (% 10,9) % 0-10 arası ve 6 kişi (% 2,5) % 100 etkisi vardır şeklinde yanıtlanmıştır.

Bu bölgeye geliş sebebine; 95 kişi (% 37,5) tabiat ve doğal güzellikleri, 69 kişi (% 27,3) ekonomik oluşu, 50 kişi (% 19,8) bulunduğu yere yakınlığı, 24 kişi (% 9,4) diğerleri ve 15 kişi (% 5,9) alternatif ürün fazlalığı şeklinde görüş bildirmişlerdir.

"Rekreasyon faaliyetlerine kiminle katılmayı tercih edersiniz?" sorusuna 102 kişi (% 40,5) ailemle, 94 kişi (% 37,3) arkadaşlarımla, 37 kişi (% 14,7) fark etmez, 17 kişi (% 6,7) yalnız ve 2 kişi (% 0,8) diğerleri olarak yanıt vermiştir.

İşletmedeki konaklama süresini uzatma veya döviz bırakmada hangi faktörün önemli olduğu sorusuna; 111 kişi (% 46,6) ekonomik oluşu, 100 kişi (% 42,0) eğlenceli rekreasyon faaliyetlerinin olması, 22 kişi (% 9,2) ürün çeşidinin olması, 4 kişi (%1,7) yetişmiş personel ve 1 kişi (% 0,4) diğerleri şeklinde yanıt vermiştir.

“İşletmede yürütülen sportif rekreasyon faaliyetleri beklentilerinizi karşılayabildi mi?” sorusuna; 106 kişi (% 43,1) memnun kaldım, 87 kişi (% 35,4) biraz, 35 kişi (% 14,2) memnun kalmadım, 18 kişi (% 7,3) çok memnun kaldım şeklinde yanıtlamıştır.

Tablo 1. İşletmeye Gelen Turistlerin Kişisel Özellikleri

Değişkenler	f	%
Yaş	18-23	23,8
	24-29	31,2
	30-35	20,0
	36-40	7,3
	40+	17,7
Cinsiyet	Erkek	49,8
	Kadın	50,2
Eğitim Durumu	İlköğretim	7,4
	Lise	20,3
	Üniversite	61,7
	Lisans Üstü	10,5
Y.Dil Düzeyi	Y. Dil Bilmiyor	10,0
	İngilizce	77,8
	Almanca	8,4
	Fransızca	2,7
	Rusça	,4
	Diğer	,8
Meslek	Memur	15,8
	Öğrenci	21,6
	S.Meslek	10,4
	Ticaret	6,6
	İşçi	2,7
	Emekli	5,0
	Ev Hanımı	6,6
	Öğretmen	21,2
Bulduğunuz İşletmeye Geliş Sıklığı	Bir kez	47,9
	İki kez	7,3
	İkiden çok	44,8
Aylık Gelir	300-500 YTL	16,1
	600-700 YTL	23,4
	800-900 YTL	29,8
	900+	30,7

Tablo 2. İşletmenin Yeterliliği İle İlgili Unsurların Değerlendirilmesi

Değişkenler	f	%
İşletmenin müşteri memnuniyeti konusundaki diyalogunu yeterli buluyor musunuz?	Evet	46,8
	Kısmen	44,8
	Hayır	8,4
İşletmedeki yürütülen sportif etkinliklerin yeterliliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?	Evet	30,3
	Kısmen	57,3
	Hayır	12,4
İşletmede yürütülen sportif etkinliklere ek olarak hangi aktivitelerin hangilerinin eklenmesini istersiniz?	Su sporları	21,9
	Heyecan verici sporlar	17,9
	Açık hava turnuvaları (futbol, basketbol, vb.)	11,2
	Aerobik step kursları	13,4
	Güreş turnuvaları	11,6
	Animasyon etkinlikleri	2,6
	Diğerleri	28
		10,4

“Tercih edilen işletmedeki rekreasyon faaliyetleri yeterli mi?” sorusuna; 133 kişi (% 51,2) kısmen, 96 kişi (% 36,9) yeterli ve 31 kişi (% 11,9) yetersiz şeklinde görüş bildirmiştir. İşletmedeki animasyon ve rekreasyon etkinliklerinin eksiklikleri; 75 kişi (% 28,7) daha çeşitli faaliyetler olabilir, 47 kişi (% 18,1) daha organize olabilir, 28 kişi (% 10,8) daha uzun süreli olabilir, 23 kişi (% 8,8) spor ve yarışma ağırlıklı olabilir, 17 kişi (% 6,5) animatörler daha ilgili olabilir, 15 kişi (% 5,8) malzeme yetersizdi şeklinde ifade etmişlerdir. Bu faaliyetleri yürüten kişilerin yeterlilikleri; 132 kişi (% 54,8) kısmen, 77 kişi (% 32,0) evet ve 32 kişi (% 13,3) hayır yeterli değil olarak bildirilmiştir. Faaliyetlerden sorumlu kişilerin; 44 kişi (% 24,3) ilgi gösteren, 24 kişi (% 13,3) saygılı, 21 kişi (% 11,6) profesyonel, 20 kişi (% 11,0) hizmete hazır, 19 kişi (% 10,5) konuşkan, 14 kişi (% 7,7) yetenekli, 13 kişi (% 7,2) dostça, 7 kişi (% 3,9) güven verici, 6 kişi (% 3,4) bilgili, 4 kişi (% 2,3) rahat ve açık sözlü ve 4 kişi (% 2,3) dakik olması gerektiği konusunda görüş bildirmiştir.

“Geldiğiniz işletme hakkında bilgilere nasıl ulaştığınız?” sorusuna; 132 kişi (% 52,6) arkadaş tavsiyesi, 44 kişi (% 17,5) TV reklamı, 34 kişi (% 13,5) broşür, 17 kişi (% 6,8) diğer, 16 kişi (% 6,4) gazete ve 8 kişi (% 3,2) radyo aracılığı ile şeklinde cevap vermiştir.

TARTIŞMA

Antalya'nın Kemer ilçesine gelen turistlerin %31,2'lik kısmı 24–29 yaş gurubunu oluştururken %82,3'lük bir kısmı da 40 yaş altındaki bir oranı oluşturarak ankete katılan turistlerin genç bireylerden oluştuğu görülmektedir. Ayrıca ankete katılan turistlerin %50,2'sini kadınlar ve %49,8'sini erkekler oluşturmaktadır. Ankete katılanların eğitim durumunun % 61,7'lik bir oranla üniversite mezunlarının oluşturduğu ve tatil konusunda eğitilmiş insanların biraz daha bilinçli davrandıklarını görmekteyiz. Ankete katılanların %21,6'lık bir oranla öğrencilerden oluştururken, ikinci ve üçüncü sırada ankete katılanları memurlar oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan turistlerin %52,1'lik kısmı daha önce Kemer'e iki ve ikiden fazla sayıda gelmiş kişilerden oluşmaktadırlar. Bölgeye gelenlerin büyük bir çoğunluğu çalıştıkları işlerinde 8 yılın üzerinde görev yapmaktadırlar. Çalıştıkları işlerinde 2–3 yıl arasında olan kişilerin oranı ise %22,5'lik bir kısmı oluşturmaktadır. Tatile gelen turistlerin %30,7'lik

bir kısmının gelir seviyesi 900 YTL üzeri ve %29,8'lik bir kısmı da 800–900 YTL arasında bir gelire sahip olması nedeniyle ekonomik olarak orta seviye ve üst seviyedeki turistlerin bu bölgeyi tercih ettikleri söylenebilir.

Araştırma sonuçlarına göre, işletmede sürdürülen sportif rekreasyon faaliyetlerinin işletmeyi tercihinde %89,1'lik bir oranla etkisi olduğu bunların % 25'inde rekreasyon faaliyetlerinin işletmeyi tercihinde rol aldığı görülmektedir. Ayrıca gelen turistlerin %34,5'lik bir oranla dinlenme, %27,0 oranında eğlence ve %13,5'lik bir oranla kültürel faaliyetleri göz önüne alarak işletmeyi tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Bu bölgeye gelen turistler %49,0 gibi yüksek bir oranla sportif aktivitelere aktif katılımı tercih ettikleri, %19,8'lik bir kısmı da sportif aktivitelere izleme amaçlı katıldıkları görülmektedir. Bu veriler dikkate alınarak yörede her yaş ve özellikteki turistlere göre sportif aktiviteler sunulmalıdır.

Ankete katılan turistlerin konakladıkları işletmelerde öncelikli olarak %31,7'lik bir kısmı bölgeyi tercihinde ekonomik oluşu (fiyat uygunluğu) göz önünde bulundururken, %31,3'lük bir kısmı ise yatak ve odaların rahatlığını göz önünde bulundurmışlar, %19,7'lik bir kısmı da eğlence olanaklarının çokluğunu göz önünde bulundurarak rekreasyon faaliyetlerine katılmaktadırlar. Yaşa göre işletmeyi tercih etme sebebi arasında anlamlı düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Bu bulguya göre işletmeyi tercih etmede öncelikli olarak 30 yaş altı bireylerin işletmenin ekonomik oluşunu, 30-40 arası ve 40 yaş üstü bireylerin tabiat güzelliklerini düşündükleri söylenebilir. Cinsiyet ve yapılan aktivite arasında ise anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Ankete katılan turistler birinci öncelik olarak yüzme ve güneşlenme, ikinci öncelik olarak kültürel gezileri, daha sonra ise sportif etkinlikleri tercih ettikleri görülmektedir. Yüzme ve güneşlenme, kültürel geziler ve sportif aktivitelerin hepsinin bir rekreasyon faaliyeti olduğu göz önünde bulundurulursa gelen turistleri memnun etme bakımından rekreasyon faaliyetlerinin ne kadar geniş bir faaliyet alanı oluşturduğu açıkça görülmektedir.

Tablo 3. Yaşa göre Buldukları İşletmeyi Tercih Etme Sebebi Oranlarına ilişkin X² testi sonuçları

Yaş	Bulduğum Yere Yakınlığı (%)	Ekonomik Oluşu (%)	Tabiat Güzellikleri (%)	Diğerleri (%)
30 yaş altı	22,2	35,2	19,4	23,1
30-40 yaş	21,7	31,9	34,8	11,6
40 yaş üstü	25,6	18,6	41,9	14,0
Toplam	22,7	30,9	28,6	17,7

X² = 13,29   sd = 6   p = 0,039

Tablo 4. Cinsiyete göre Yapılan Etkinliklere ilişkin X² testi sonuçları

		Cinsiyet - Yapılan Etkinlik				
		Rekreasyon ve Animasyon	Kültürel Faaliyet	Konser Sinema	Yüzme Güneşlenme	Sportif Faaliyetler
Erkek	N	8	28	9	54	25
	%	6,5	22,6	7,3	43,5	20,2
Kadın	N	10	35	8	56	13
	%	8,2	28,7	6,6	45,9	10,7

X² = 48,69   sd= 4   p=0,301

Akçakoyun (2000), işletmelerin sportif rekreasyon ve animasyon faaliyetlerinden hangilerini daha çok tercih edersiniz sorusuna öncelikli olarak aerobik-step daha sonrada sırasıyla çeşitli turnuvalar (plaj voleybolu, su topu, kum futbolu v.b.), su sporları (su kayağı, sörf), halk oyunları, sauna ve masaj tercih ettiklerini rapor etmiştir. Diğer bir çalışmaya göre, bu yöreye gelen yabancı turistlerin ziyaret amaçlarına bakıldığında 1. sırada eğlence, 2. sırada spor, 3. sırada sağlık, 4. sırada alışveriş, 5. sırada kültür, 6. sırada güneş-deniz ve kum yer almaktadır (Boyacı ve Aktaş 1991).

Araştırmaya katılan turistlerin tercih ettikleri işletmeyi çoğunlukla arkadaş tavsiyesi üzerine tercih ettikleri görülürken TV reklamı ve broşürler de tercih için diğer etkenler olarak karşımıza çıkmaktadır. Turistlerin Antalya-Kemer yöresini tercih etmesinde en önemli etken tabiat ve doğal güzellikler olarak karşımıza çıkarken ekonomik oluşu ve yaşadığı yere yakınlığı da diğer tercih nedenleri arasındadır. İşletmelerdeki konaklama sürelerinin uzatılmasında öncelikle ekonomik oluşu ve ardından eğlenceli rekreasyon faaliyetlerinin olması bir etken olarak kabul edilmektedir. Birçok medeniyete beşiklik yapmış Antalya yöresinin tarihi ve doğal güzellikleriyle gelen turistler için öncelikli tercih nedeni olarak görülmektedir. Ayrıca Avrupa ve dünya turizmüne bakıldığı zaman da görülecektir ki ekonomik açıdan da tercih edilen bir tatil merkezi olarak kabul edilmektedir. Bunun yanında ulaşım kolaylığı da turistlerin burayı tercihinde önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Van Doorn (1982), rekreasyonel aktivitelerin turistlerin konaklama tesislerinde kalış sürelerini uzatmada en önemli faktörler arasında yer aldığını belirtmektedir.

Rekreatif faaliyetlere katılımın en yüksek oranda aile ile daha sonra ise arkadaşlar ile gerçekleştiği diğer bir önemli bulgudur. Özışık (1998)'in Kara Harp Okulu Öğretim Elemanları üzerinde yaptığı araştırmasında, rekreasyon etkinliklerine kiminle katılmayı edersiniz sorusuna %44,2 ailemle katılım, %39,2 arkadaşlarımla katılım, %16,7 yalnız katılım şeklinde yanıt alınmıştır.

İşletmelerde sürdürülen rekreasyon ve animasyon faaliyetlerinde bireylerin kendilerini ifade etme düzeyi hususunda %45,2 ile iyi cevabı verilirken, %35,5'lik bir oran kendilerini orta derecede değerlendirmektedir.

Kendilerini çok iyi bulanların oranı %11,7 iken kendilerini bu konuda yetersiz bulanların oranı %7,7'dir. Bu sonuçlarla ilişkili olarak "İşletmede yürütülen sportif rekreasyonlardan memnun kaldınız mı?" sorusuna; %43,1 oranda memnun kaldım, %35,4 oranda kısmen ve %14,2 oranda memnun kalmadım yanıtı alınmıştır. Müşteri memnuniyetinin değerlendirilmesinde ise evet yanıtı verenlerin oranı %46,8 iken, kısmen %44,8 ve hayır %8,4'dür.

Bu çalışmanın en önemli sonuçlarında biri, işletmedeki yürütülen sportif etkinlikleri kısmen yeterli bulanların oranının % 57,3 olmasıdır. Yapılan aktivitelerin yanında su sporları, heyecan verici sportif aktiviteler ve aerobik-step faaliyetleri turistlerin turizm işletmelerinden beledikleri sportif aktiviteler arasında yer almaktadır. "Bulduğunuz işletmedeki rekreasyon ve animasyon faaliyetlerini yeterli buluyor musunuz?" sorusuna da kısmen yeterli yanıtı verenlerin oranının %51,2 olduğu görülmektedir. Buna ek olarak rekreasyon faaliyetlerindeki eksiklikler, aktivite çeşidinin az olması ve organizasyon bozuklukları şeklinde belirtilmiştir.

Saygın (1999), turistlerin sportif rekreasyon /animasyon aktivitelerinden memnuniyetlerini değerlendirdiği çalışmasında; evet memnunum diyenlerin oranını %86,27, hayır memnun değilim diyenlerin oranını %8,82 ve kısmen memnun kaldım diyenlerin oranını %4,90 olarak bildirmiştir. Dahası, Muğla yöresinde 1. sınıf tatil köylerinde turistlerin su sporlarıyla ilgili rekreasyon/animasyon aktivitelerine katılıp katılmadığına dair soruya toplam 306 turistten 266'sının (%86,92) evet katılıyorum yanıtı verdiğini belirlemiştir.

Araştırmanın bulgularına göre rekreasyon ve animasyon faaliyetlerini yürüten kişiler %54,8 oranında kısmen yeterli bulunurken, %32,0 oranında yeterli ve %23,3 oranında yetersiz olarak görülmektedirler. Bu kişilerden beklenen davranışların en önemlileri ise ilgi gösterme ve saygılı olma olarak karşımıza çıkmaktadır.

Boyacı ve Aktaş (1991) yaptıkları çalışmada, Antalya yöresine gelen yabancı turistlerin konakladıkları değişik tipteki işletme, tatil köyü ve pansiyonlarda yaptıkları araştırmada konakladıkları tesislerdeki animasyon imkanlarını yeterli bulanların oranı %86.66, yetersiz diyenlerin oranı %10.09, fikrim yok diyenlerin oranı ise %3.25 olarak bildirilmiştir.

Tezel (1990) rekreasyon/animasyon aktivitelerinin özellikle su sporları aktivitelerinin (örneğin sörf, jet-ski, banana, deniz bisikleti, deniz paraşütü) turistlerin çok fazla ilgisini çektiğini ve su sporları animasyon aktivitelerine katılımın 18-45 yaş arasında olduğunu belirtmektedir. Ayrıca katılım ve ilgi yönünden su sporları ve gösteri-eğlence animasyonlarının ilk iki sırayı aldıkları belirtilmektedir.

Sonuç olarak, Antalya'nın Kemer ilçesinde tatil yapan turistlerin konakladıkları işletmeyi tercih etmede, tatillerini uzatmada ve daha fazla döviz bırakmada rekreasyon faaliyetlerinin önemli bir etkisi olduğu görülmektedir. Turistler açısından işletmelerin, yürütülen sportif aktivitelerde kısmen yeterli görüldüğü yani bu konuda daha değişik ve kaliteli bir şekilde hizmet sunulması gerektiği anlaşılmaktadır. Turistler açısından yapılan fiziksel aktivite olarak alışılan yüzme ve güneşlenmenin yanı sıra sportif aktivite, rekreasyon ve animasyon faaliyetleri de önemli yer tutmaktadır. Ayrıca rekreasyon ve animasyon faaliyetlerini yürüten personelin yeterli görülmediği, bu faaliyetler sırasında turistlere bireysel olarak ilgi gösterilmesi ve saygılı davranılması hususunda eksikliklerin ön plana çıktığı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Akçakoyun F (2000) *Muğla Yöresinde Bulunan Turistik Oteller ve Tatil Köylerinde Sportif Animasyon ve Rekreasyon Faaliyetlerinin Hizmet Satışlarına Etkisi*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Muğla, 60
2. Akat Ö (2000) *Bir Sistem Olarak Turizmin Özellikleri ve Sosyo-Kültürel Etkileri*, Standard Dergisi, 457, 51-55.
3. Boztepe H (1996) *Turizm-Spor İlişkisi ve Sporun Etkisi ile Turizmde Değişimler*, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.
4. Boyacı C, Aktaş A (1991) *Antalya Yöresine Gelen Turistlerin Profillerini Belirleme Projesi*, Turizm Yıllığı 1990, Türkiye Kalkınma Bankası Yayını, Ankara, 15-18
5. Çubuk M (1984) *Ülkesel Ölçekte Turizm ve Dinlenme-Eğlenmenin Planlanması*, Türkiye 8. Dünya Şehircilik Günü (1,2,3 Kasım 1984), 163- 179, Adana.
6. Göksoy İH (2001) *Tarih ve Doğa Turizmi Açısından Sütçüler Yöresi*, Hoşgörü Yılı ve İnanç Turizminde Göller Bölgesi Sempozyumu (07-08 Eylül 2000) Bildiriler Kitabı, Isparta.
7. Hazar A (1999) *Turizm İşletmelerinde Animasyon*, Detay Yayıncılık, Ankara
8. Karataş E (1992) Erciyes Üniversitesi Yüksek İrtifa ve Spor Bilimleri Araştırma Uygulama Merkezi ve Tıp Fakültesi Spor Hekimliği Bilim Dalı II. Yüksek İrtifa ve Spor Bilimleri Kongresi 5-7 Kasım 1992, Kayseri
9. Karaküçük S (1999) *Rekreasyon Boş Zamanları ve Değerlendirme*, Bağırhan Yayınevi, Ankara (3), 250-258
10. Kola N (2003) Topitat, Aksiyon Haftalık Haber Yorum Dergisi, (425), 9-17
11. Kozak N (2001) Genel Turizm İlkeler Kavramlar 3. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.
12. Köktaş ŞK (2004) *Rekreasyon Boş Zamanı Değerlendirme*, Ankara Nobel Yayın Dağıtım
13. Saygın Ö (1999) I. Sınıf Tatil Köylerindeki Sportif Rekreasyon/Animasyon Programları, Tesisleri ve Uygulamaları, Muğla Bölgesi Örneği Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi Muğla, 44-49, 59-62.
14. Özışık Y (1998) *Kara Harp Okulu Öğretim Elemanlarının Rekreasyon Sorunları Üzerine Bir Araştırma*, G.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
15. Öztaş K (2002) *Turizm Ekonomisi Genel Turizm Bilgileri*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 1, 1-94.
16. Tezel DY (1990) *Tatil Köylerinde Rekreasyon ve Animasyon Aktiviteleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm Anabilim Dalı, İstanbul. S.66-68,101-102,112-115.
17. Van Doorn J (1982) Can Futures Research Contribute to Tourism Policy? *Tourism Management*, 2 (3), 116-119